

Farské zvesti

Časopis Gréckokatolíckej farnosti
Zosnutia Presvätej Bohorodičky
v Humennom

Ročník: 11. Rok: 2018 Číslo: 06

Prázdný hrob ako najkrajší Ježišov odkaz

Zmŕtvychvstanie Ježiša Krista je najväčším tajomstvom histórie vykúpenia ľudstva. Nie je však prístupné našim zmyslom a mysleniu, len vierou a modlitbou si ho môžeme pripomínať. Ak sa nám Kristovo evanjelium niekedy nezdá dosť strhujúce a zaujímavé, možno to je preto, že v ňom vidíme iba slová či myšlienky a zabudli sme za nimi hľadať tajomstvo prítomnosti nášho Spasiteľa.

Zvesť o prázdnom hrobe je radostnou zvesťou, ktorá hovorí o novom živote a o novom šťastí. Od prvého veľkonočného rána nám každoročne zaznieva táto zvesť ako výkrik slobody. Človek je cez toto tajomstvo povolaný

k veľkej nádeji. Túžba po večnom živote sa premieta do postojov ku všetkému už tu na zemi. Všetko sa môže stať jasnejším, čistejším a krajším.

Zmŕtvychvstalý Ježiš Kristus je úplným zmyslom, krásou a nádejou celého ľudstva. Jeho umučenie a kríž však premohlo vládu smrti, jeho zostúpenie k zosnutým zasa premohlo hriech. Bola nanovo obnovená jednoty stvorenstva so svojim Stvoriteľom.

Že tomu nerozumieme? Možno je to tým, že vo všetkom hľadáme iba slová či myšlienky a zabudli sme za nimi hľadať tajomstvo prítomnosti nášho Spasiteľa.

Kristovo vzkriesenie nech nás všetkých naplní veľkou radosťou, bázňou a nádejou.

vaši duchovní otcovia

Veľký (strastný) týždeň

(liturgicko-teologický pohľad)

Posledný týždeň pred Paschou je zasvätený spomienke na posledné dni pozemského života nášho Spasiteľa, jeho strasti, smrti a pochovania. A preto sa aj nazýva strastným. Taktiež tento týždeň nazývame Veľkým, pre tie všetky udalosti, ktoré sa počas týchto dní uskutočnili.

V prvé tri dni veľkého týždňa si Cirkev pripomína udalosti, ktoré majú veľmi blízky vzťah k strastiam Kristovým. Tieto udalosti sú s bázňou spomínané svätou Cirkvou v tie isté dni, v ktoré sa aj naozaj stali. Sú spomienkou na posledné prebývanie Ježiša Krista v Jeruzaleme.

V prvé tri dni Veľkého týždňa sa na liturgiách vopredposvätených darov číta z knihy Exodus, z knihy Jób a z evanjelií.

Exodus reprezentuje historickú vrstvu – starozmluvnú, židovskú Paschu, teda prechod z otroctva (Egypta) do zaslúbenej zeme. Je to predobraz nielen Kristovej, ale aj našej Paschy.

Knih Jób predstavuje osobnú vrstvu – vzkriesenie v našom osobnom živote. Rozpráva o tom, ako prežil Jób prežil svoje utrpenie, „smrť“ a vzkriesenie. Jób je zároveň predobrazom Ježiša Krista.

Evanjeliá hovoria o utrpení, smrti a vzkriesení Ježiša Krista, reprezentujú historickú vrstvu Kristovej paschy. V pondelok a utorok sú evanjeliá sú eschatologické: v pondelok o desiatich pannách (Mt 24, 3-35), v utorok o konci Jeruzalema (Mt 24,36 – 26,2). V stredu je evanjelium o žene, ktorá vyliala prevzácne myro na Krista. (Mt 26,6-16) Tento skutok bol silným znakom jej lásky – len láska nám otvára cestu k Pasche, k oslobodeniu.

Liturgicky a obsahovo sú prvé tri dni príbuzné Veľkému štyridsaťdňovému pôstu, konajú sa liturgie vopred posvätených darov, modlíme sa modlitbu sv. Efréma Sýrskeho a robíme veľké metánie. Zároveň sú to aj dni prípravy na utrpenie a vzkriesenie Ježiša Krista. Hlavnými témami sú eschatológia a pokánie.

Eschatológia preto, lebo Kristovým utrpením, smrťou a vzkriesením sa končí starý svet, starý vek a začína sa už nový poriadok, nový svet (ktorý sa definitívne naplní jeho druhým a slávnym príchodom).

Pokánie je duchovnou prípravou na prežívanie tajomstva nadchádzajúcich dní.

Veľký štvrtok

(liturgicko-teologický pohľad)

Vo Veľký štvrtok si Cirkev pripomína sled udalostí, ktoré sa stali v tento deň. V tento deň Ježiš umyl svojim učeníkom nohy, slávil paschálnu večeru so svojimi učeníkmi, ustanovil najsvätejšiu sviatosť Eucharistie, trpel v Getsemanskej záhrade a bol zradený Judášom.

V katedrálnych chrámoch sa schádzajú slúžiť liturgiu kňazi celej eparchie spolu so svojim biskupom. Táto liturgia sa považuje za osobitný prejav plnosti kňazskej moci v a vyjadrenie úzkeho spojenia

medzi ním všetkými ostatnými kňazmi. Po modlitbe za ambónom, nasleduje obrad umývania nôh, počas ktorého biskup umýva dvanástim vybraným kňazom nohy, na znak Ježišovej pokory.

Počas tejto liturgie sa uskutočňuje aj posvätenie myra, ktoré sa používa pri vysluhovaní sviatosti myropomazania.

Vo večerných hodinách sa slúži liturgia sv. Bazila Veľkého s večierňou. Slúži sa na pamiatku poslednej večere, umytia nôh apoštolom a Judášovej zrady. Počas tejto liturgie je aj niekoľko zvláštností. Namiesto *Cherubínskej*

piesne, pričastenu a po sv. prijímaní sa spieva *Prijmi ma dnes Synu Boží...* Takisto má liturgia zvláštny irmos, keď namiesto *Dôstojné je...* sa spieva spev *Pod'me veriaci hore do večeradla...*

Toto je vlastne aj skutočný a pôvodný sviatok Najsvätejšej Eucharistie. Dať ješť svoje telo je znakom sebaobetovania a nesmiernej Božej lásky. Zároveň ješť niekoho telo a piť jeho krv znamená prijímať jeho moc, jeho vlastnosti – máme sa stať Kristovým telom a krvou, stať sa ním.

V noci z Veľkého štvrtku na Veľký piatok sa predpisuje utiereň s čítaniami evanjelií o Kristových strastiach. Táto bohoslužba sa nazýva: „*Nasledovanie svätých a spasiteľných strastí Pána nášho Ježiša Krista*“ – ľudovo „*Strasti*“. Táto bohoslužba sa má sláviť v druhej hodine noci, čiže podľa nášho počítania času vo štvrtok o ôsmej hodine večer. Na tejto utierni sa číta dvanásť evanjeliových čítaní o Ježiša Krista. Medzi jednotlivými evanjeliami sú sedálne piesne. Evanjelia sú zoradené podľa udalostí Ježišových strastí.

Veľký piatok

(liturgicko-teologický pohľad)

Celá bohoslužba Veľkého Piatku je zasvätená vzácnej spomienke na Spasiteľove strasti a jeho smrti na kríži. Cirkev odкрýva pred očami veriacich plnú knihu spasiteľných strastí Pánových, začínajúc od krvavého potu v Getsemanskej záhrade až po ukrižovanie na Golgote. Prenesúc nás myslou cez mnohé storočia, sv. Cirkev akoby priviedla veriacich k samej podnožke Kristovho kríža a robí veriacich úctivými pozorovateľmi všetkých Spasiteľových mučení.

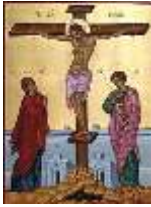
Tak ako slávenie Božskej liturgie je obrazom Golgotskej obety alebo spomienky na smrť Ježiša Krista, tak v samotný deň spomienky tohto celosvetového diela, neslávi sa Božská liturgia, ani Liturgia vopred posvätených darov, na znak hlbokého súcitu veriacich v deň.

Namiesto liturgie slávia sa Cárské časy – Hodinky umučenia (1.,3.,6.,9.), ktoré obsahujú žalmy, parameje, čítania z apoštola a evanjelia, tropáre a stichiry zaoberajúce sa smrťou Ježiša Krista na kríži. Cárské časy boli vo Východnom obrade veľmi populárne, o čom svedčila aj veľká účasť veriacich na týchto

modlitbách. Keďže sa zo zásady na tomto modlení zúčastňoval aj cisár, odtiaľ dostali aj názov cárské časy. V súčasnosti sa skôr používa termín Hodinky umučenia, lebo lepšie vyjadruje náboženský charakter a náplň týchto hodínok, ktoré sa viažu kúpeniu ľudstva a k účasti svetských predstaviteľov na obradoch.

Popoludní sa koná Veľká večiereň s uložením plaščenice do hrobu. Táto večerná bohoslužba na Veľký piatok má niekoľko zvláštnosti: číta sa tu apoštol a evanjelium o Kristovom odsúdení, umučení, smrti a pohrebe. Počas spevu poslednej stichiry sa otvárajú cárské dvere a kňaz s diakonom okiadzajú oltár. Počas tropára *Ctihodný Jozef...*, kňaz okiadza plaščenicu, berie ju na hlavu a obchádza s ňou raz chrám. Po uložení plaščenice do symbolického hrobu sa kňaz modlí predpísanú modlitbu Veľkého piatku a nasleduje prepustenie.

V tento deň platí veľmi prísny pôst a aj pôst od eucharistie. Tak ako Ježiš na kríži pociťoval odlúčenie od otca a najhlbšie poníženie, tak sme aj my v tento deň odlúčení od prijímania Ježišovho tela a krvi.

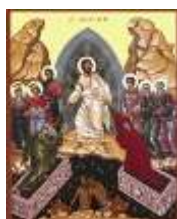

Liturgický program

Sväté liturgie – Veľký týždeň

od 26.03. do 01.04. 2018

Pondelok 26.03.	Svätý a veľký pondelok	17.30 Eucharistická pobožnosť 18:00 sv. lit. (slov.) (Liturgia VPD) <i>† Mikuláš</i>
Utorok 27.03.	Svätý a veľký utorok	17.30 Veľkopôstny moleben 18:00 sv. lit. (slov.) (Liturgia VPD) <i>† Anna, Michal, Ján, Michal</i>
Streda 28.03.	Svätá a veľká streda	17.30 Veľkopôstny moleben 18:00 sv. lit. (slov.) (Liturgia VPD) <i>† Pavlína</i>
Štvrtok 29.03.	Svätý a veľký štvrtok	17:00 sv. liturgia (slov.) * <i>za farnosť</i> (Liturgia sv. Bazila Veľkého s večierňou) 18:30 Utiereň s čítaniami strastí
Piatok 30.03.	Svätý a veľký piatok prikázaný sviatok prísny pôst deň pracovného pokoja zbierka: Boží hrob	07:30 Kráľovské hodinky (slov.) 11:00 Ekumenický pašiový sprievod s krížom 15:00 Veľká večiereň s uložením plaščenice (slov) 16:00 Adorácia a celonočná stráž pri Božom hrobe
Sobota 31.03.	Svätá a veľká sobota	08:00 Jeruzalemská utiereň (slov.) 17:00 sv. liturgia (slov.) * <i>za farnosť</i> (Liturgia sv. Bazila Veľkého s večierňou)
Nedeľa 01.04.	Svätá a veľká nedeľa Paschy – Svetlé Kristovo vzkriesenie prikázaný sviatok mirovanie	05:00 Utiereň vzkriesenia (csl.) 06:00 Požehnanie jedál (csl.) 07:00 Požehnanie jedál (slov.) 07:30 sv. liturgia (slov.) * <i>za farnosť</i> 09:00 sv. liturgia (csl.) * <i>za farnosť</i> 11:00 sv. liturgia (slov.) * <i>Juraj s rod.</i> 12.15 Veľkonočná Večiereň

Liturgický program

Sväté liturgie – Svetlý týždeň

od 02.04. do 08.04. 2018

Pondelok 02.04.	Svetlý pondelok prikázaný sviatok deň pracovného pokoja	07:30 sv. liturgia (slov.) * za farnosť 09:00 sv. liturgia (csl.) * za farnosť 11:00 sv. liturgia (slov.) * Ján, Magdaléna, Ján, Jakub 17:15 Veľkonočná večiereň (slov.) 18:00 sv. lit. (slov.) * Mária, Marián s rod.
Utorok 03.04.	Svetlý utorok	08:00 sv. lit. (csl.) * Mária s rod. 18:00 sv. lit. (slov.) † Ivana, Irena
Streda 04.04.	Svetlá streda	06:30 sv. lit. (csl.) † Anna, Ján, Zuzana, Ján 18:00 sv. lit. (slov.) † Ján, Mária
Štvrtok 05.04.	Svetlý štvrtok	06:30 sv. lit. (csl.) † Milan 18:00 sv. lit. (slov.) † Miroslav
Piatok 06.04.	Svetlý piatok voľnica	06:30 sv. lit. (csl.) * SSR a NSI 18:00 sv. lit. (slov.) * SSR a NSI
Sobota 07.04.	Svetlá sobota	06:30 sv. liturgia (csl.) † Aurélia, Ivan, Anna, Ján, Marta 17:00 Veľká večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) † Jozef, Anna
Nedeľa 08.04.	2. nedeľa po Pasche – o Tomášovi	07:30 sv. liturgia (slov.) * Martin 09:00 sv. liturgia (csl.) * za farnosť 11:00 sv. liturgia (slov.) * Eva, Dávid 17:15 Veľkonočná večiereň (slov.) 18:00 sv. lit. (slov.) * Mária, Mária

Nedeľa Paschy

(liturgicko-teologický pohľad)

Pascha – zmŕtvychvstanie Ježiša Krista je najstarší, najväčší a najradostnejší sviatok liturgického roku. V liturgických knihách môžeme nájsť aj ďalšie pomenovania pre tento sviatok: Svätá a Veľká nedeľa Paschy, Svätá Pascha, Deň svätej Paschy, Svetlé Kristovo vzkriesenie.

Slovo *Pascha* pochádza z hebrejského slova *Pesach*, čo znamená *prechod*. Historický základ sviatku je v pobyte Izraelitov v Egypte, kde boli otrokmi Egypťanov. Boh posla vodcu Mojžiša, aby ich vyviedol zo zajatia. Po vyslobodení z Egypta, previedol Boh Izraelitov cez Červené more ako po súši. Toto bol ten *prechod*. Židia potom každoročne spomínali na udalosť východu – prechodu zo zajatia práve na Veľkú noc.

Pre apoštolov a prvých kresťanov sa Pascha – prechod stala symbolom iného prechodu. Prechodu Ježiša Krista zo života do smrti a zo smrti do života. Vznikli však dohady, kedy sláviť sviatok Paschy v kresťanských spoločenstvách.

Stávalo sa totiž to, že niektoré kresťanské spoločenstvá slávil kresťanskú Paschu spoločne so židovskou Veľkou nocou.

Až 1. Nicejský snem (325) vydal ohľadom slávenia Paschy tieto nariadenia:

1. Sviatok Veľkej noci sa má sláviť v nedeľu, ktorá nasleduje po splne mesiaca po jarnej rovníkosti.
2. Môže pripadnúť na jednu z nedeľ medzi 22. marcom a 25. aprílom. Ani skôr a ani neskôr sa nesmie sláviť sviatok Veľkej noci.
3. Ak by na ten istý deň pripadla

židovská Veľká noc, kresťanská Veľká noc sa prenáša na ďalšiu nedeľu.

Bohoslužby v tento deň sa majú začínať polnočnicou. Počas nej sa má prenášať

plaščenica z hrobu na prestol. Deje sa to nenápadne, skoro potichu, skoro úplne za tmy (väčšinou všetky svetlá v chráme sú zhasnuté), akoby nebadane – Kristus vstal nebadane, nikto to nevidel, len anjeli boli svedkami. Za polnočnicou sa hneď pripája utiereň.

Pristavme sa ešte pri plaščenici. Plaščenica je obdĺžnikové plátno

s vyobrazením Ježiša Krista v hrobe alebo je na nej znázornená celá scéna jeho sňatia z kríža a uloženia do hrobu. Okolo tohto vyobrazenia je napísaný tropár Veľkého piatku *Ctihodný Jozef...* Plaščenica symbolizuje plátno, do ktorého bolo zavinené telo Ježiša Krista.

Napriek tomu, v obradoch Veľkého piatku a Veľkej soboty sa nenachádza zmienka o plaščenici viac než pol druhá tisícročia.

Počas prvých storočí kresťania v Jeruzaleme uctievali svätý Kríž, ktorý našla sv. Helena. Na Veľký piatok vyšli na

Golgotu, biskup držal pred sebou Kríž, veriaci ho uctievali bozkom, hlbokou poklonou a odchádzali. Zvyk uctievania svätého Kríža prešiel neskôr z Jeruzalema aj do Byzantskej cirkvi. Na Veľký piatok na utierni po piatom evanjeliu biskup (alebo kňaz) vyniesol svätý Kríž do stredu chrámu. Pri slovách „*klaniame sa strastiam tvojím Kriste...*“ kňaz a veriaci robili tri veľké poklony a potom si bozkom uctievali svätý Kríž.

V 16. storočí sa udomácňuje zvyk niesť plaščenicu s vyobrazením scény ukladania do hrobu počas vchodu s Evanjeliom po veľkom chválospeve na

Veľkú sobotu. V tom istom storočí dostáva plátno s ikonou Ježiša Krista definitívne názov plaščenica. Tento bohoslužobný predmet vznikol z „vozduchu“, ktorý sa používal pri svätej liturgii ako prikrývka svätých darov. Už v 14. storočí sa objavujú prvé vozduchy a vyobrazením scény uloženia Ježiša Krista do hrobu. Rukopisy bohoslužobných poriadkov do 16. storočia nehovoria nič o obrade ukladania plaščenice do hrobu. Tento zvyk sa udomácnil až v 16. storočí. Počas 17.-18. storočia však celá Východná cirkev prijala obyčaj ukladania plaščenice do hrobu.

Utierenie vzkriesenia sa začína zvyčajne o polnoci alebo v skorých ranných hodinách. Začína sa sprievodom okolo chrámu za spevu stichiry *Vzkriesenie tvoje Kriste Spasiteľu...* Kňaz po ukončení sprievodu, pred zatvorenými chrámovými dverami, začína samotnú utierenie. Po úvodnom zvolaní spieva kňaz (1x) a potom veriaci (2x) tropár vzkriesenia *Kristus slávne ustal zmŕtvych...* aj s príslušnými veršami. Po týchto spevoch kňaz svätým krížom otvára chrámové dvere a ako prvý vstupuje do vysvieteného chrámu. Otvorenie dverí symbolizuje víťazstvo

Ježiša Krista nad smrťou a podsvetím, ale najmä skutočnosť, že svojim zmŕtvychvstaním otvoril človeku dvere do raja. Po vstupe do chrámu sa spieva Veľká ekténia a nasleduje veľkonočný kánon. Je dielom sv. Jána z Damasku. Po kánone nasledujú veľkonočné slohy s veršami, počas ktorých sa uctievajú bozkom svätý kríž a Evanjelium. Utiereň sa završuje veľkým prepustením, s trojitým veľkonočným pozdravom a s krížom.

Na liturgii sv. Jána Zlatoústeho sa číta evanjelium v rôznych jazykoch, čo nám pripomína, že evanjelium ako radostná zvesť má byť ohlasované všetkým národom. Začína sa začiatkom Jána – teda začína sa ohlasovať dobrá zvesť od začiatku, od prvej kapitoly evanjelia, ktorého vrcholom a hlavným obsahom je vzkriesenie – a vzkriesenie je začiatkom a hlavnou príčinou dobrej zvesti (evanjelia).

Charakteristickým obradom Veľkonočnej nedele je **posvätenie veľkonočných pokrmov**. Tieto pokrmy sú znakom Božej dobroty, Božej štedrosti a tiež zdôraznením toho, že radostná hostina, ktorá bude nasledovať, nie je mimo cirkvi, ale týka sa cirkvi. Táto

slávnosť nad slávnosťou je taká veľká, že sa pripravujú aj osobitné pokrmy. Farebné vajcia nám majú pripomínať, že nič nie je a nemôže byť obyčajné v tento deň, najneobyčajnejší deň a najväčší sviatok ľudstva. Preto ani vajcia nie sú obyčajné, ale farebné a zdobené. Ani chlieb sa neje obyčajný, ale pripravuje sa svetlý sladký koláč (nazývaný ľudovo pascha) – inakší ako bežný chlieb cez rok. Ani syr nie je bežný, len z čistého mlieka, ale pridávajú sa do neho aj žĺtka z vajec (hrudka alebo syrec). Okrem toho sa posviacajú mäsité pokrmy (šunka), ktoré, podľa pôvodných

pôstnych predpisov, ľudia mohli okúsiť po vyše 40 dňoch až na Paschu. Mäso je zároveň pripomenutím baránka, ktorého Židia zabíjali

v predvečer starozákonnej Paschy a ktorý bol predobrazom Krista-Baránka zabitého za celý svet.

Podvečer sa slávi **večiereň** Paschy – má inú štruktúru ako večierne bežne cez rok (napr. nemá úvodný žalm, ale namiesto toho paschálny začiatok) a po vchode s kadidlom a evanjeliom sa na nej číta evanjelium o vzkriesení. Na stichirách ideme opäť bozkať kríž, evanjelium a ikonu vzkriesenia, tak ako to bolo aj na utierni

Státie vo veľkonočnom období

(liturgické pravidlo)

Otcovia Prvého nicejského snemu z roku 325, prvého ekumenického snemu v dejinách cirkvi (na ktorom okrem iného zavrhl blud arianizmus a prijali tiež definíciu ohľadom Synovej spoločnej prirodzenosti s Otcom) schválili aj dvadsať cirkevných pravidiel (kánonov).

V poslednom z nich (vo vzťahu k liturgickým postojom) sa stanovuje, že v nedele celého liturgického roka a počas Päťdesiatnice (v období od nedele Paschy po Zostúpenie Svätého Ducha) sa v chráme nesmie kľačať.

Človek svojím státím počas bohoslužieb vyjadruje vieru v Kristovo zmŕtvychvstanie, najradostnejšiu udalosť ľudských dejín, respektíve udalosti s ním bezprostredne späté. Stáť pri bohoslužbách a modlitbách je symbolom vzkriesenia Ježiša Krista, povznesenie sa do duchovnej oblasti a tento postoj pripomína človeku aj jeho osobné duchovné vzkriesenie.

Zároveň je tiež prejavom slobody Božích detí, ktorých Ježiš Kristus krstom vzkriesil z otroctva hriechu a smrti. Státie tiež vyjadruje radostné očakávanie

príchodu Pána a jeho zmŕtvychvstania. Táto eschatologická črta je zjavná zo Zjavenia (Zj 7,9; 15,2), kedy vyvolení v nebi stojac velebia Boha.

Kľačanie by nebolo v dostatočnom súlade s teológiou Paschy, nakoľko kľačanie ako liturgický postoj je prejavom pokánia, poníženia, vedomia vlastnej hriechnosti. Podľa sv. Bazila Veľkého si je človek modliaci na kolenách vedomý toho, ako ho hriech zrazil k zemi.

Keď si všimneme liturgické texty, k Pondelku Svätého Ducha sa slávi večiereň, ktorej súčasťou sú osobité modlitby prednášané na kolenách. V tomto prípade sa jedná o oficiálny začiatok obdobia, počas ktorého je opätovne dovolené kľačanie.

Toto cirkevné pravidlo, hoci nikdy nebolo právoplatne zrušené, sa v našom prostredí dlhodobo, možno aj niekoľko storočí, nedodržiava.

Zavedenie tohto cirkevného pravidla ohľadom liturgického postoja do praxe je takisto ďalším krokom návratu k starootcovským tradíciám, o ktorý sa v našej Prešovskej archieparcii už niekoľko rokov snažíme.

Poučné slovo nášho otca svätého Jána Zlatoústeho, konštantínopolského arcibiskupa, na svätý a svetlý deň slávneho a spasiteľného vzkriesenia Krista, nášho Boha

Každý, kto je zbožný a bohabojný, nech sa osvieži a teší z tejto krásnej a skvelej slávnosti. Kto je verný služobník, nech vojde s plesaním do radosti svojho Pána. Kto sa pôstom unavil, nech teraz prijme odmenu. Kto pracoval od prvej hodiny, nech dnes prijme spravodlivú mzdu. Kto prišiel po tretej hodine, nech oslavuje s vdácou. Kto prišiel až po šiestej hodine, nech nepochybuje, lebo nebude ukrátený. Kto váhal až do deviatej hodiny, nech pristúpi bez obáv a strachu. A kto stihol prísť až o jedenástej hodine, nech sa nebojí, že váhal, lebo Vládca je štedrý a prijme posledného robotníka ako prvého. Uspokojí toho, čo prišiel o jedenástej hodine práve tak, ako toho, čo pracoval od prvej hodiny. K poslednému je milosrdný a k prvému láskavý. Onomu dáva a tamtoho obdarúva. Prijíma skutky a víta úmysly.

Preto vojdite všetci do radosti svojho Pána. I prví i druhí, prijmite mzdu. Bohatí a chudobní, spoločne sa radujte. Vy, ktorí ste vytrvali, i vy, nedbanliví, uctite si tento deň. Stôl je plný, jedzte všetci. Pokrm je pripravený, nech nikto neodchádza hladný. Všetci majte účasť na hostine viery, prijmite všetci bohatstvo dobroty.

Nikto nech sa neponosuje na nedostatok, lebo prišlo spoločné kráľovstvo. Nikto nech sa nezarmucuje nad previneniami, lebo z hrobu zažiarilo odpustenie. Nech sa nik nebojí smrti, lebo Spasiteľova smrť nás oslobodila. Zničil ju ten, ktorého zajala. On zostúpil do predpekia a peklu odňal korisť. A peklo sa zarmútilo, keď skúsilo jeho telo.

Prorok Izaiáš to videl a zvolal: Peklo bolo plné trpkosti, keď sa tam dole s tebou stretlo. Bolo plné trpkosti, lebo bolo odstavené, bolo plné trpkosti, lebo bolo porazené, bolo plné trpkosti, lebo bolo potupené a zosadené, bolo plné trpkosti, lebo bolo spútané. Prijalo telo a pripadlo Bohu. Prijalo zem a zrazilo sa s nebom. Prijalo to, čo videlo, a padlo do toho, čo nevidelo. Smrť, kde je tvoj osteň? Peklo, kde je tvoje víťazstvo? Kristus vstal z mŕtvych a ty si porazené.

Kristus vstal z mŕtvych a padli démoni. Kristus vstal z mŕtvych a radujú sa anjeli. Kristus vstal z mŕtvych a vládne život. Kristus vstal z mŕtvych a nikto nezostal v hrobe.

Hľa, Kristus vstal z mŕtvych a stal sa prvým medzi zosnutými. Jemu sláva a moc na veky vekov! Amen.

Kontakt a základné informácie

Adresa: Gréckokatolícka cirkev
Farnosť Zosnutia Presvätej Bohorodičky
Osloboditeľov 28, 066 01 Humenné

Telefón: kancelária: 057/ 775 3628

Web: www.grkathe.sk

E-mail: úrad: humenne@grkatpo.sk

farár: ilkomirko@gmail.com

kaplán: pavoolster@gmail.com

Úradné hodiny na farskom úrade

Pondelok:	8.00 - 10.00	- - -
Utorok:	- - -	14.30 - 16.00
Streda:	8.00 - 10.00	14.30 - 16.00
Štvrtok:	- - -	14.30 - 16.00
Piatok:	8.00 - 10.00	- - -

Na prvý piatok, štátne a cirkevné sviatky je kancelária zatvorená!

Ak žiadate o krst

Krst nahlási jeden z rodičov **aspoň 2 týždne** vopred, prípravu (náuku) **odporúčame ešte pred narodením dieťaťa**. Ak bývate minimálne **3 mesiace mimo našu farnosť**, zabezpečte si ku krstu dieťaťa aj **písomné dovoľenie od kňaza**, kde **aktuálne bývate**.

Ak žiadate o sobáš

- 1) a máte všetky iniciačné sviatosti – krst, myropomazanie, sväté prijímanie – minimálne **3 mesiace vopred**,
- 2) ak niektorá z iniciačných sviatostí Vám chýba - minimálne **6 mesiacov vopred**,
- 3) ak bývate minimálne **3 mesiace mimo našu farnosť**: zabezpečte si prípravu (náuky), príp. aj cirkevnú sobášnu zápisnicu s náležitosťami a dovoľenie kňaza, kde aktuálne bývate.

Ak žiadate o výpis z matriky: krstný, resp. sobášny list

Krstný, resp. sobášny list je možné vyžiadať si aj telefonicky, či mailom. K sobášom krstné listy zasielame priamo na farský úrad, kde bude sobáš (nariadenie o. arcibiskupa Jána).

Zaopatrovanie (non-stop): 0907 323 733

Nech dobrý Boh odmení požehnaním každého, kto prispeje na dobrý účel akýmkoľvek finančným darom. IBAN farnosti: SK3009000000000086909038

FARSKÉ ZVESTI

Informačno-formačný časopis farnosti Zosnutia Presvätej Bohorodičky v Humennom
Dobrovoľný príspevok (tlač 1ks = 0,20 €)

Pre vnútornú potrebu vydáva: Gréckokatolícka cirkev, farnosť Humenné.

Texty článkov neprešli gramatickou úpravou.

Zodpovední za vydanie: **o. Miroslav Il'ko, o. Pavol Dancák ml.**